

Protokoll fört vid pleniföredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Närvarande
VT, RH, AH-J, AH, FK, AR, CW

Frånvarande
HJ, AH-J

Justerat
Omedelbart

Ordförande
Lantråd
Veronica Thörnroos

Föredragande
Minister
Annika Hambrudd

Protokollförelse
Jurist
Joel Bremius

Nr 98

Utlåtande om statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom.

ÅLR 2021/10692
215 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt **bilaga S321P71**.

Hänvisning

Er begäran om utlåtande 13.12.2021.

Social- och hälsovårdsministeriet

PB 33

FIN-00023 STATSRADET

Kontaktperson

Jurist Joel Bremius, +358 (0)18 25000 (växel)

joel.bremius@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

ismo.tuominen@gov.fi

Ärende

Utlåtande om statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom

Landskapsregeringen har 13.12.2021 mottagit en begäran om utlåtande från social- och hälsovårdsministeriet gällande statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelers verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom. Enligt begäran om utlåtande avser social- och hälsovårdsministeriet utfärda en ny förordning innan 1.1.2022 om Finlands riksdag godkänner det lagförslag om förlängning av de temporära bestämmelser i lagen om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2016) som har samband med covid-19-epidemin till och med den 30.6.2022. (RP 226/2021 rd.)

Epidemiläge

Åland hade sammanlagt 21 covid-19 fall under veckorna 49-50 2021, vilket gav en 14-dagarsincidens på 70/100 000. 17 av fallen hänger samman med tidigare kända smittkedjor eller har smittats utanför Åland. Ingen smittspridning har bekräftats inom förplägnadsrörelser. Ingen vårdas nu på sjukhus på grund av Covid-19.

Ålands samarbetsgrupp för åtgärder mot covid-19 bedömde att Åland var i spridningsfasen under veckorna 48-50 främst på grund av att intensivvården var hårt belastad med andra sjukdomstillstånd än covid-19 samt på grund av att intensivvården i andra regioner i Finland hade begränsad intensivvårdsmarginal för att vårda patienter med covid-19. Även sjukfrånvaro (ej kopplad till covid-19) bland sjukvårdspersonal bidrog till bedömningen eftersom belastningen på sjukvården är en viktig parameter för epidemifasbedömningen på Åland.

20.12.2021 bedömde samarbetsgruppen att Åland åter var i utgångsnivån eftersom incidensen gradvis minskat och det inte längre är hård belastning på intensivvården eller medicinavdelningen.

Enligt landskapsregeringens handlingsplan för hantering av covid-19 epidemin på Åland (ÅLR 2020/8256, senast reviderad 20.12.2021) ska inte förplägnadsrörelsernas öppettider och serveringstider för alkoholdrycker begränsas i utgångsnivån.

Samarbetsgruppen rekommenderade inte några begränsningar av förplägnadsrörelserna, ej heller av offentliga tillställningar. Ålands hälso- och sjukvård och landskapsregeringen följer epidemisituationen och sjukvårdssituationen dagligen och kan snabbt vidta ytterligare åtgärder vid behov.

Landskapsregeringen konstaterar således att Åland befinner sig i utgångsnivån och att förplägnadsrörelsernas öppettider och serveringstider för alkoholdrycker inte ska begränsas i enlighet med landskapsregeringens handlingsplan. Landskapsregeringen kommer omgående kontakta statsrådet om epidemiläget ändras.

Lagstiftningsbehörighet

Landskapsregeringen skickade 1.12.2021 ett utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet med anledning av att Ålands samarbetsgrupp för åtgärder mot covid-19 29.11.2021 bedömde att Åland var i spridningsfasen enligt landskapsregeringens handlingsplan. Samarbetsgruppen rekommenderade ett antal åtgärder men inte några begränsningar av förplägnadsrörelserna, ej heller av offentliga tillställningar. Landskapsregeringen konstaterade att Ålands hälso- och sjukvård och landskapsregeringen följer epidemisituationen och sjukvårdssituationen dagligen och kan snabbt vidta ytterligare åtgärder vid behov. Landskapsregeringen bedömde således att det inte var nödvändigt att begränsa förplägnadsrörelsernas öppettider och serveringstider för alkoholdrycker.

Trots landskapsregeringens utlåtande beslutade statsrådet 3.12.2021 att begränsa förplägnadsrörelsernas öppettider och serveringstider för alkoholdrycker på Åland genom utfärdande av statsrådets förordning om ändring av 3 och 4 § i statsrådets förordning om temporär begränsning av förplägnadsrörelsernas verksamhet i syfte att förhindra spridning av en smittsam sjukdom (FFS 1052/2021).

Social- och hälsovårdsministeriets motiveringspromemoria daterad 3.12.2021 är ännu bara publicerad på finska. Utifrån det utdrag på svenska som landskapsregeringen har mottagit från social- och hälsovårdsministeriet bedömer landskapsregeringen att statsrådet inte har motiverat sitt beslut i enlighet med de kriterier och krav som fastställts i 58 a § i smittskyddslagen:

- Enligt 58 a § 3 mom. ska en förplägnadsrörelse förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkoholdrycker, om det är nödvändigt för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom och åtgärderna för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna och andra åtgärder inte är tillräckliga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom.
- Därutöver får begränsning av öppettider före klockan 23 och serveringstider av alkoholdrycker före klockan 22 enligt 58 a § 4 mom. gälla endast om det på riksnivå är nödvändigt att förhindra spridningen av en smittsam sjukdom på

grund av en snabb acceleration av epidemin eller en virusvariant som hotar att sprida sig och det inom området i fråga konstateras spridning av virusvarianter bland befolkningen eller sjukdomskluster vars smittkedjor inte kan spåras på ett tillförlitligt sätt och som enligt en sakkunnigbedömning medför en betydande risk för spridning av nya smittor inom området.

- Enligt 58 a § 5 mom. ska de begränsningar som föreskrivs med stöd av 58 a § 2–4 mom. vara nödvändiga för att förhindra spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom inom de områden och i de förplägnadsrörelser som begränsningarna gäller.

Slutligen konstaterar landskapsregeringen återigen att statsrådets förordning berör områden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) och påpekar att behörighetsfördelningen behöver klargöras när epidemiläget tillåter. Enligt 18 § 13 och 22 punkten i självstyrelselagen hör näringsverksamhet med vissa undantag och tillstånd till utskänkning av alkoholdrycker till lagtingets lagstiftningsbehörighet och enligt 27 § 29 punkten i självstyrelselagen hör bekämpningen av smittsamma sjukdomar hos människor till rikets lagstiftningsbehörighet. Grundlagsutskottet har betonat betydelsen av ett nära samarbete mellan riket och landskapet Åland i detta ärende. Enligt utskottet bör statsrådet sträva efter att nå samförstånd med de åländska myndigheterna om det materiella och tidsmässiga tillämpningsområdet för den förordning som utfärdas med stöd av lagen (GrUU 9/2021 rd. stycke 15, se även ShUB 27/2020 rd, s. 5).

Sammantaget förutsätter landskapsregeringen att statsrådet följer landskapsregeringens bedömning. Om statsrådet trots detta utlåtande bedömer att det är nödvändigt att förkorta öppettiderna och tiderna för servering av alkoholdrycker för förplägnadsrörelser för att förhindra spridningen av covid-19, och därmed att åtgärderna på Åland för rengöring av förplägnadsrörelsens lokaler och ytor, hygienanvisningarna, ordnandet av kundplatserna och andra åtgärder inte är tillräckliga, förutsätter landskapsregeringen att detta motiveras i en detaljerad sakkunnigbedömning.

Lantråd

Veronica Thörnroos

Minister

Annika Hambrudd

FÖR KÄNNEDOM

Statsrådets kansli, registratorskontoret.srk@gov.fi
Heidi Kaila, statsrådets kansli, heidi.kaila@gov.fi
Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@gov.fi
Viveca Arrhenius, social- och hälsovårdsministeriet, viveca.arrhenius@gov.fi
Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi
Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet, janina.groop-bondestam@gov.fi
Noora Löfström, statsrådets kansli, noora.lofstrom@gov.fi